

SCHAMINÉE <<

Landbouw en natuur

In de klassieke speelfilm *Who is afraid of Virginia Woolf?* spelen Richard Burton en Elizabeth Taylor twee echtelieden van middelbare leeftijd die voortdurend met elkaar in de clinch liggen. Ze zijn innig met elkaar verbonden, maar vechten elkaar tegelijkertijd de tent uit. Het doet mij denken aan de verbondenheid van natuur en landbouw. Deze is historisch bepaald omdat de natuur in ons land voor het overgrote deel het resultaat is van menselijk gebruik, maar schaalvergroting en intensivering hebben de relatie onder zware druk gezet.

Politiek is het huwelijk van veel latere datum. Om precies te zijn dateert het van 1989, toen natuur werd overgeheveld van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk naar het destijds nog machtige Ministerie van Landbouw en Visserij. Niet iedereen was daar blij mee. Ik herinner me nog heel goed de van woede vervulde reactie van Victor Westhoff toen het bericht bekend werd: 'Joop, ze hebben ons uitgeleverd aan de vijand'.

Landbouw en natuur: gaan ze nu wel of niet samen? Het antwoord op deze vraag is eigenlijk opvallend eenvoudig. Ja, en nee, het hangt ervan af. 'Natuurbeheer door boer groot fiasco' kopten diverse kranten eerder deze maand naar aanleiding van een advies van de Raad voor de Leefomgeving en infrastructuur. Deze conclusie mag terecht zijn voor het korte termijn subsidiëren van boeren in gebieden met intensieve landbouw, maar doet onrecht aan het succes van collectieven en de betekenis die extensieve landbouw kan hebben voor het verbinden en bufferen van natuurgebieden. Anders gezegd: scheiden waar moet en verweven waar kan. **© Joop Schaminée**